

Orientering om pensjonsordningen Administrasjonsutvalget - Osterøy kommune

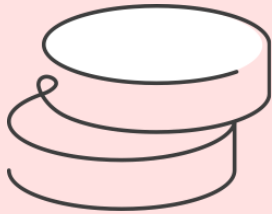
Frode Berge, KLP, 29. mars 2023

KLP
**Kommune- og
helse- Norges eget
pensjonsselskap**

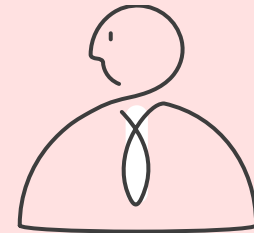
Norges største pensjonsleverandør

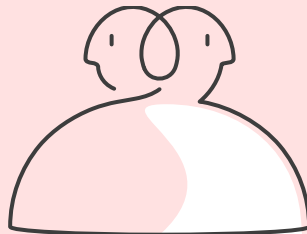
918 milliarder
i forvaltningskapital
661 milliarder i pensjonsmidler

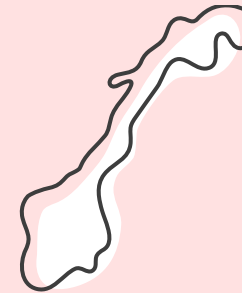
50 milliarder i premie
50 milliarder i avkastning
22 milliarder i pensjonsutbetalinger

1 081 ansatte
(350)

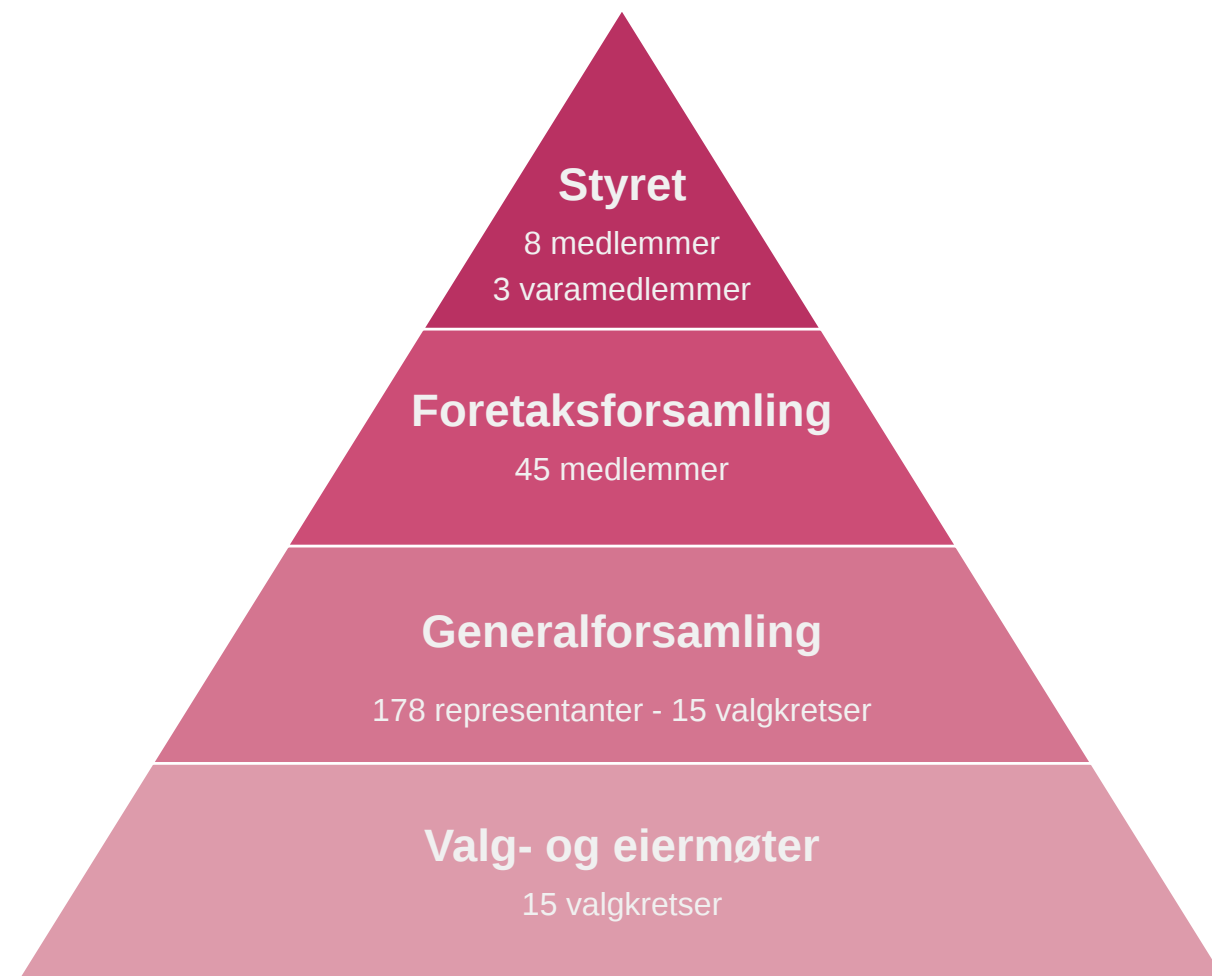
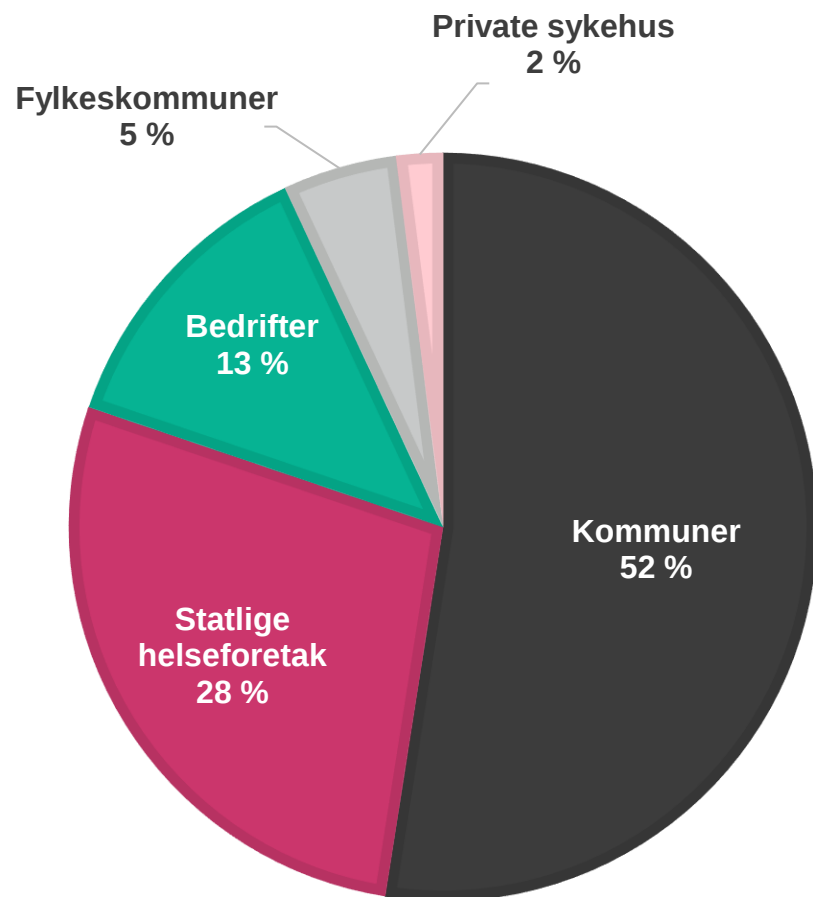

498 000 medlemmer
857 000 oppsatte rettigheter
333 000 pensjonister

340 kommuner/fylkeskommuner
28 helseforetak
2 400 bedrifter
2 200 lukkede avtaler

Eid og styrt av norske kommuner og helseforetak

KLPs styre

Tine Sundtoft – STYRELEDER

Fylkeskommunedirektør i Agder

Ingunn Trosholmen – NESTLEDER

Ordfører i Lillehammer kommune

Cecilie Daae – STYREMEDLEM

Administrerende direktør i Helse Nord RHF

Egil Matsen – STYREMEDLEM

Administrerende direktør i Forte Fondsforvaltning

Øivind Brevik – STYREMEDLEM

Administrerende direktør i Samfunnsbedriftene

Odd Haldgeir Larsen – STYREMEDLEM

Nestleder i Fagforbundet

To ansattrepresentanter

Erling Bendiksen og **Vibeke Heldal**

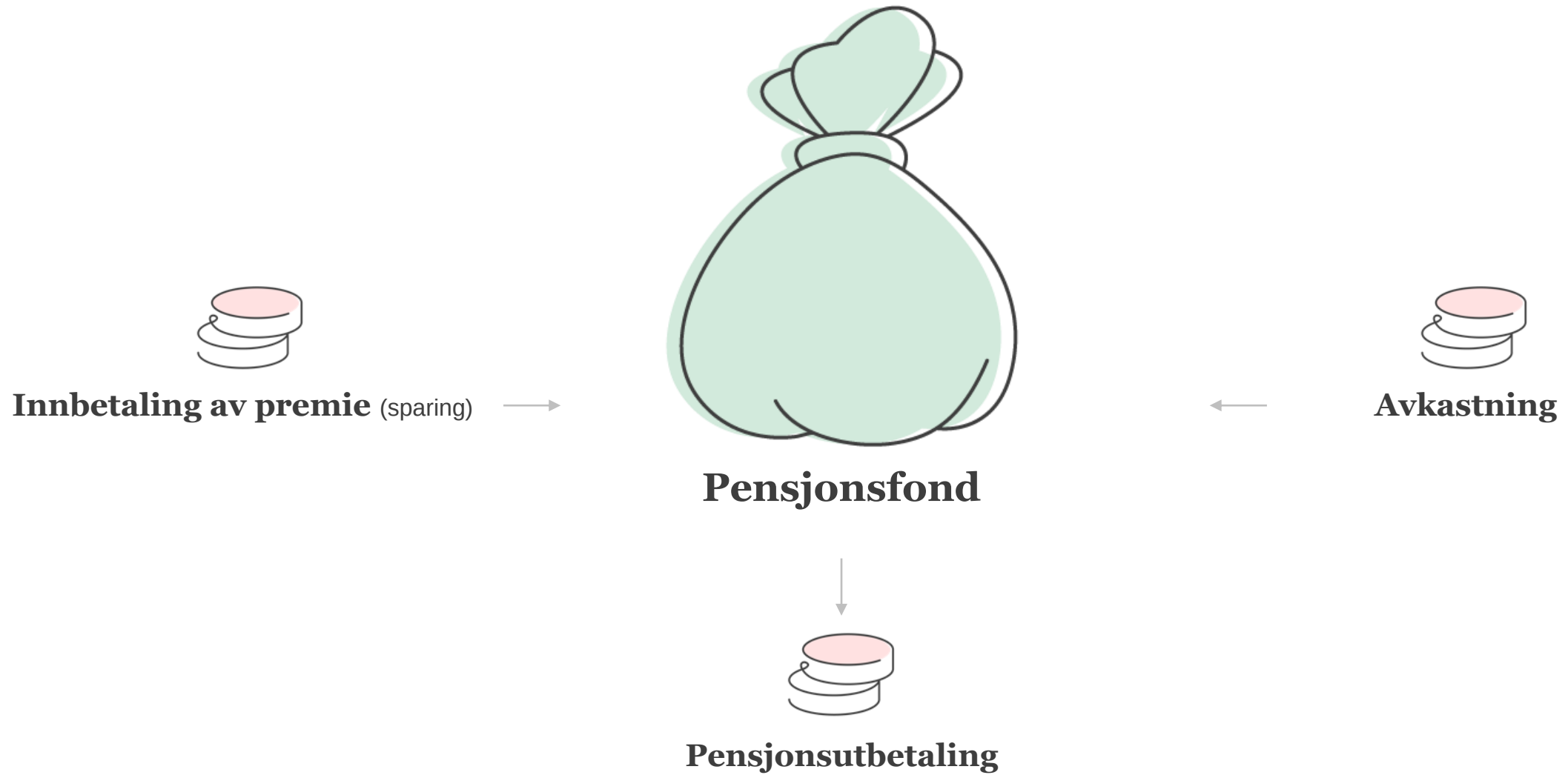

Kort oppsummert

- Pensjon er i all hovedsak sparing
- Eierskap er lønnsomt
- Større fellesskap gir mer stabilitet og rom for stordriftsfordeler
- Solid bufferkapital gir høyere forventet avkastning over tid

Kort oppsummert

Pensjon er sparing

Pensjon fra KLP

Jobber du i kommune- eller helse-Norge og har offentlig tjenstepensjon i KLP, da har du alderspensjon, AFP, uførepensjon og etterlattepensjon.

Alderspensjon

Det du skal leve av når du blir pensjonist

Avtalefestet pensjon

Du kan ta ut avtalefestet pensjon fra 62 år

Uførepensjon

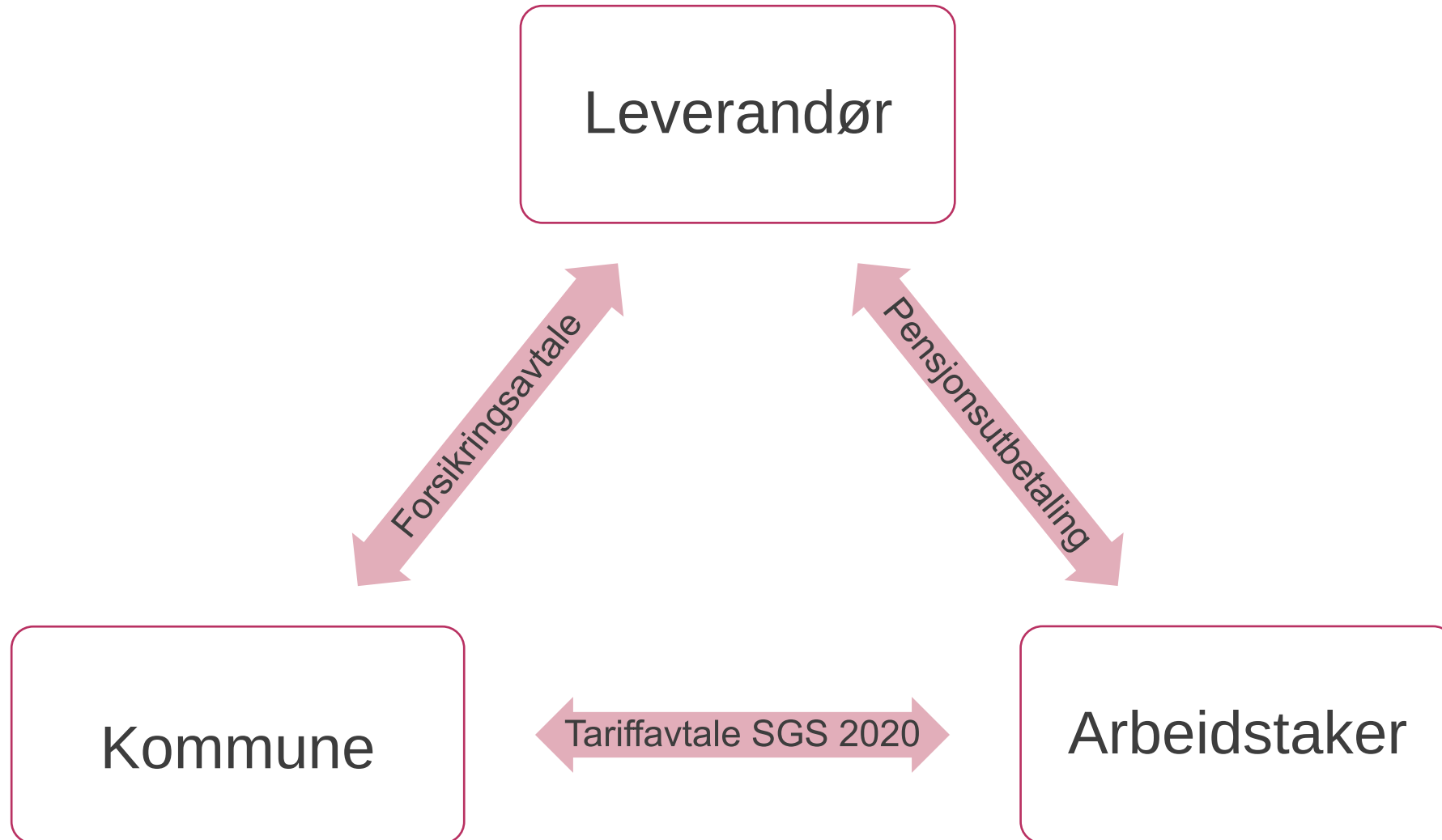
For deg som er helt eller delvis arbeidsufør

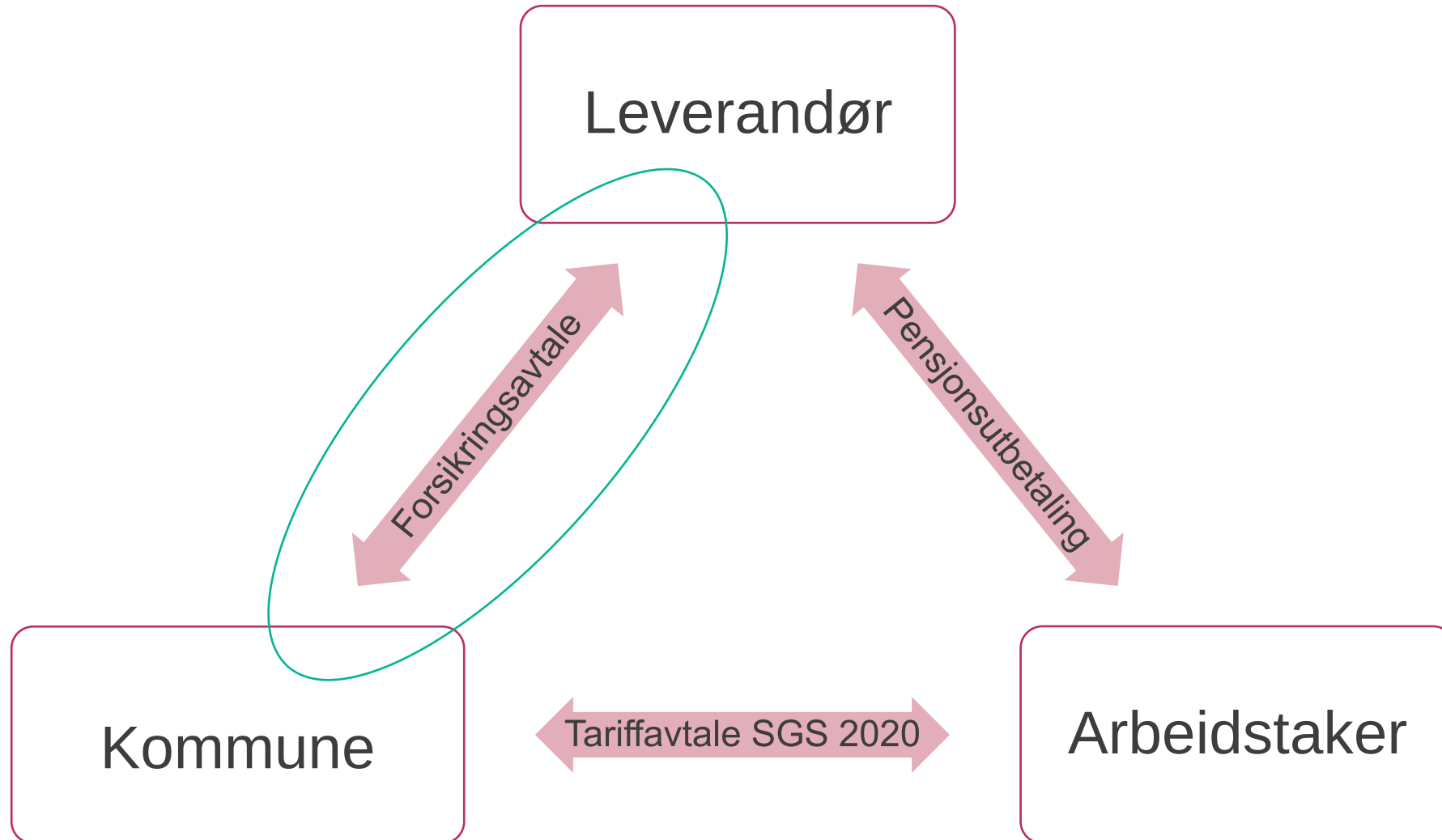
Etterlattepensjon

Pensjon til gjenlevende ektefelle og barn

Pensjon er sparing

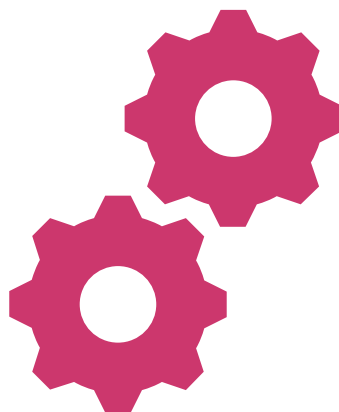
Pensjon er sparing

Hovedformålet til KLP

Oppfylle tariffavtalen
(forhåndsavtalt
produkt)

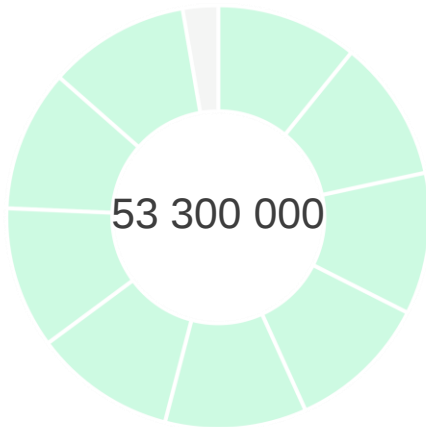
Effektiv drift
og god service

Trygg og langsiktig
kapitalforvaltning

Premie 2021 (fellesordningen)

Pensjonsløftet

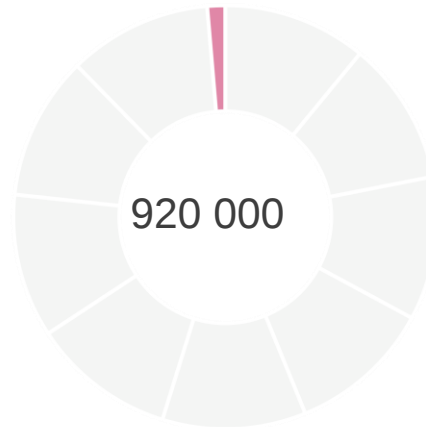

Pensjon

Sparing i tråd med tariffavtalen

- Alderspensjon og AFP
- Uførepensjon
- Etterlattepensjon
- Regulering

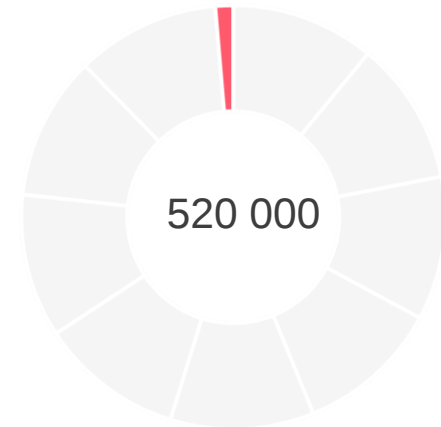
Betaling til leverandør

Drift og administrasjon

- 749 aktive
- 411 pensjonister
- 1 264 tidligere ansatte (oppsatte)

Ajourhold, informasjon, portalløsninger, pensjonsberegning og utbetaling, premieberegning og avsetning, rapportering mm.

Kapitalforvaltning

2,4% garantert rente på forvaltet kapital (605 millioner), diversifisert portefølje, risikostyring og rapportering og SRI (samfunnsansvar)

Ulike eiermodeller

Ulike eiermodeller

Egeneide løsninger

- KLP
- Kommunale pensjonskasser
- Oslo pensjonsforsikring
- Pensjonskassen for helseforetak (PKH)

Statens pensjonskasse

Privat livselskap

Osterøy kommune må enten :

- stille med egenkapital, eller
- betale årlig fortjenesteelement for at andre stiller egenkapital

Kjønns- og aldersnøytral premie

Kjønns- og aldersnøytral utjevning

«Pensjonsrettighetene skal i sin helhet være forsikringsmessig dekket i et forsikringsselskap eller en pensjonskasse»

«...utjevning av alle premieelementene skal utgjøres av samtlige kommunekunder...»

KS

Pensjonsordninger

SGS 2020

1.1.2020-30.4.2020

Stort versus lite fellesskap

I statistikk sier store talls lov at gjennomsnittet av tilfeldige utvalg fra en populasjon sannsynligvis ligger i nærheten av gjennomsnittet av hele populasjonen.

Store fellesskap tenderer til mer stabilitet og påvirkes i mindre grad av at enkeltkunder bytter leverandør.

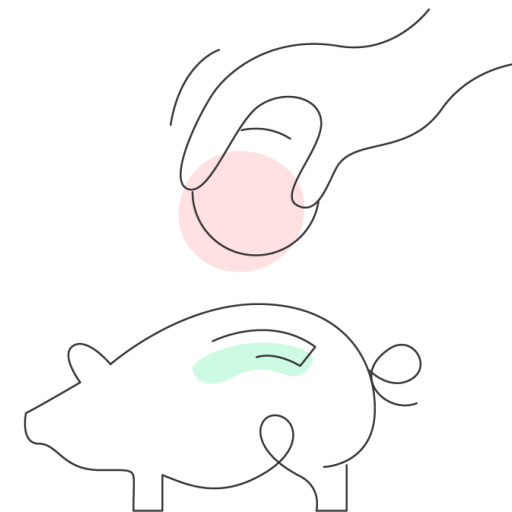

Kapitalforvaltning og bufferkapital

Hvorfor er bufferkapital viktig?

Bufferkapital er nødvendig for å kunne investere i blant annet aksjemarkedet, og derved få høyere forventede inntekter

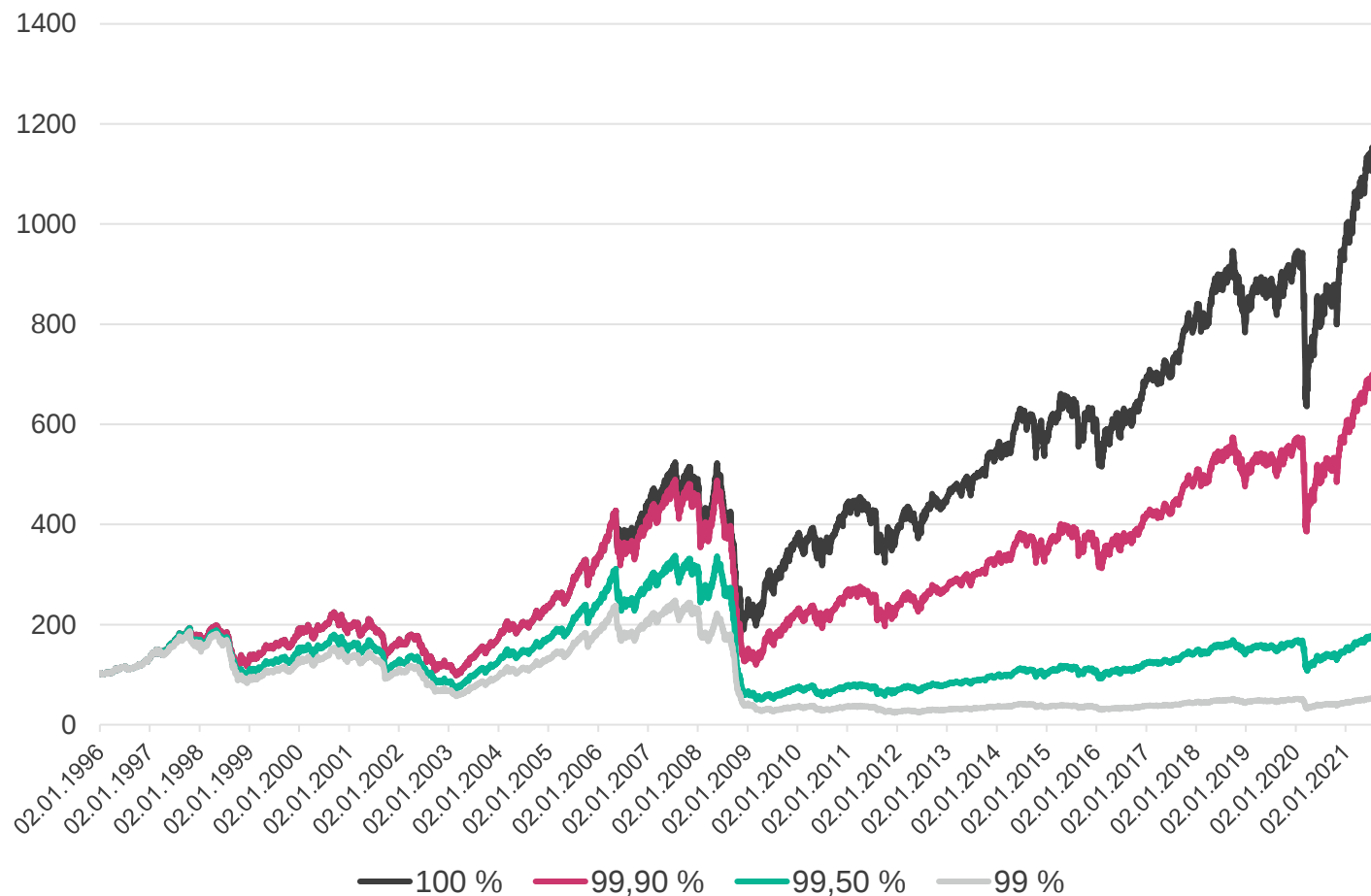
- Redusert bufferkapital innebærer en høyere risiko for å måtte selge aksjer i et fallende marked - og ikke få med seg oppgangen når markedet snur
 - lite problematisk i et stabilt aksjemarked, men
 - svært utfordrende ved større bevegelser i aksjemarkedene slik som ved starten av pandemien i 2020 samt i 2022.

Viktig å ha risikokapasitet til å være tilstede i markedene, og derved oppnå den forventede meravkastningen som for eksempel aksjemarkedet gir over tid.

Stabil risikotagning

Oslo Børs fra 1996

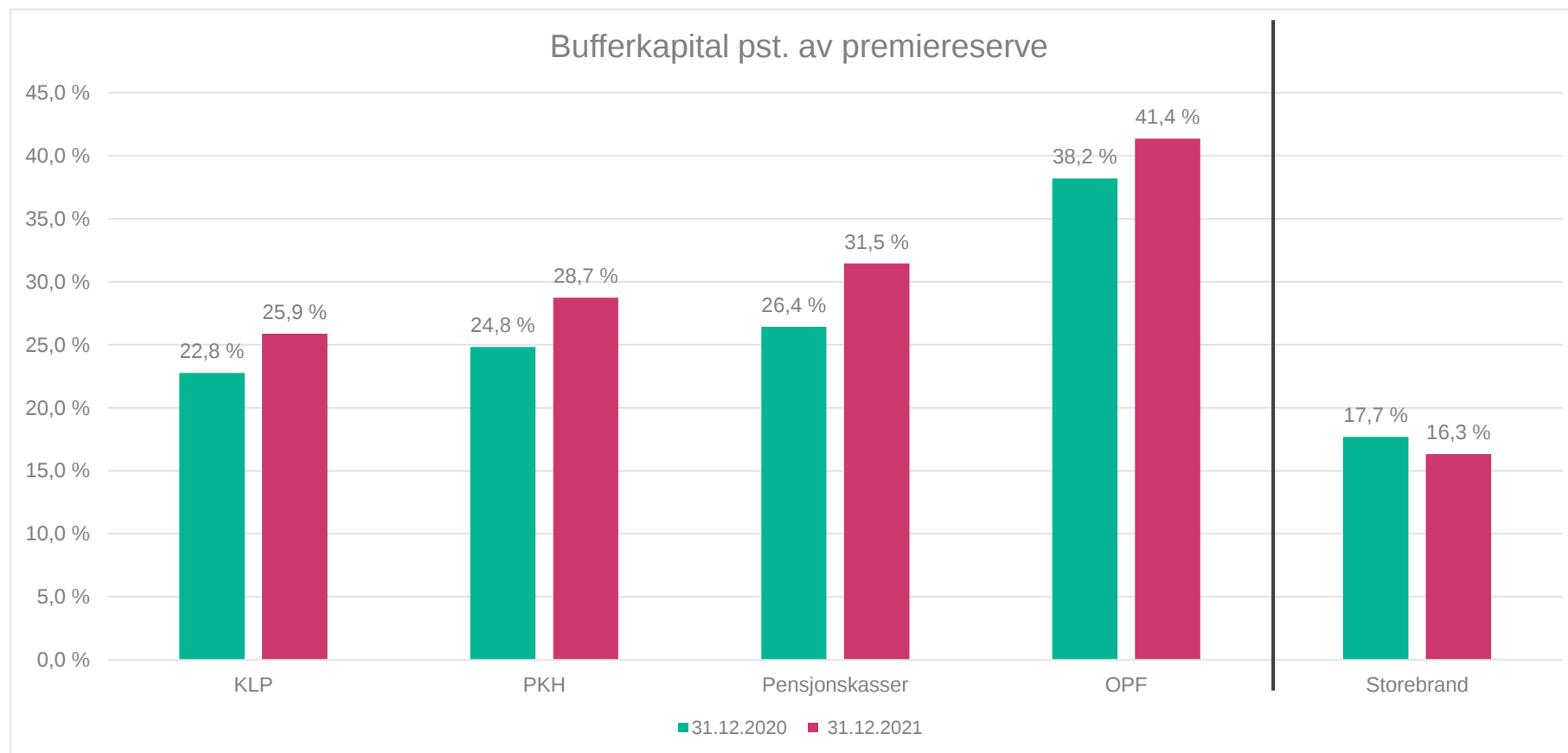
Hva skjer hvis vi tar bort de beste dagene?

	100 %	99,90 %	99,50 %	99 %
Akk. avkastning	1046 %	595 %	77 %	-47 %
Ann. avkastning	10,0 %	7,8 %	2,3 %	-2,5 %
Dager ute	0	6	32	64

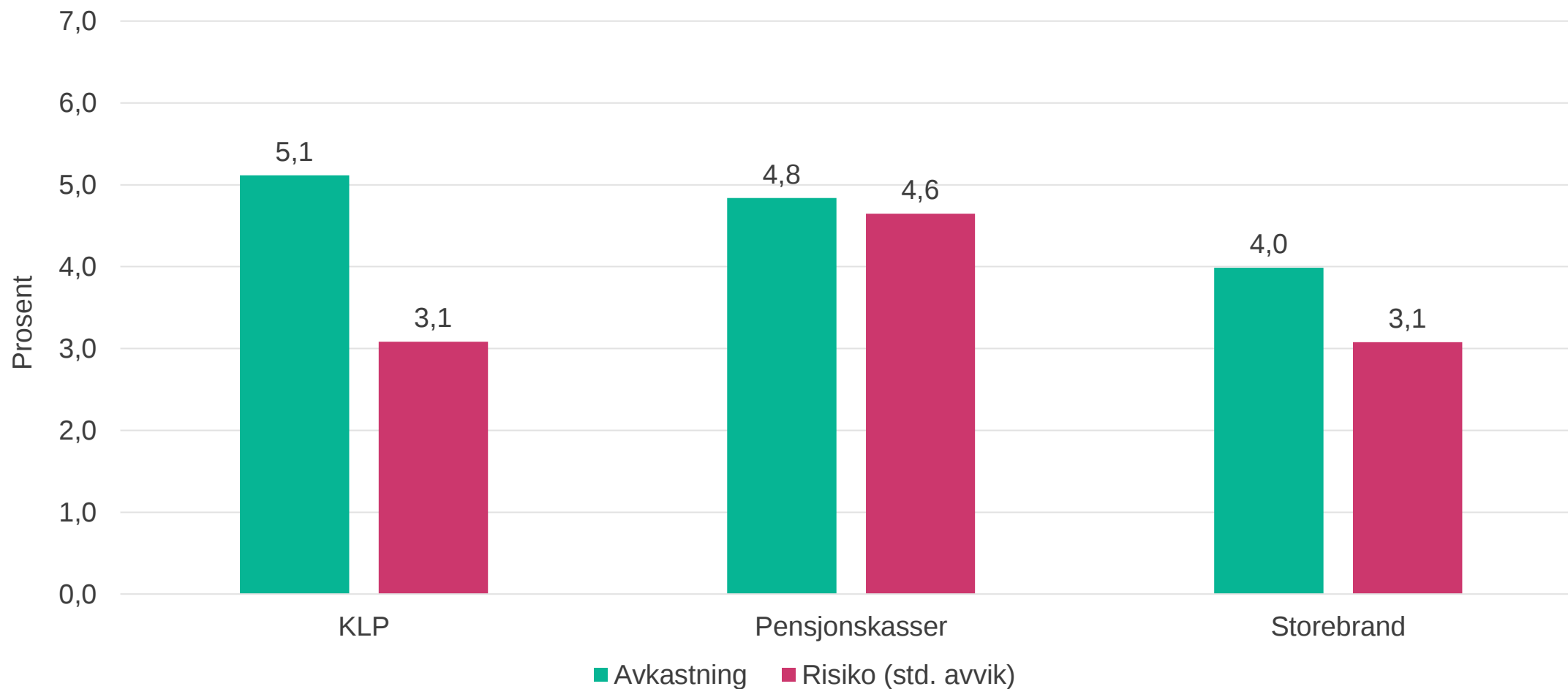
Nøkkelord;

- Stabil risikotagning – høste risikopremier
- Ikke for aggressiv handlingsregel
- Konkurrenters tilpasning
- Opprettholde risikokapasitet over tid

Egeneide pensjonsinnretninger økte bufferkapitalen* fra 2020 til 2021

Avkastning og risiko siste ti år per 4. kvartal 2022*

* Geometrisk gjennomsnitt

Kilde: Årsrapporter og Finanstilsynet

Sammenligning av avkastning 2022

Verdijustert avkastning 2022		 storebrand	 Pensjonskassen for helseforetakene i hovedstadsområdet	 OSLO PENSJONSFORSIKRING	Pensjons- kasser
1. kvartal	-0,8 %	-1,3 %	-1,5 %	-0,4 %	n/a
2. kvartal	-1,3 %	-2,5 %	-2,8 %	-2,1 %	-5,7 %
3. kvartal	-0,6 %	-0,5 %	-0,7 %	-0,9 %	n/a
4. kvartal	1,5 %	1,1 %	1,5 %	3,3 %	?
Hele 2022	-1,1 %	-3,1 %	-3,6 %	-0,3 %	n/a

Pensjonskasser: Finanstilsynet oppgir at avkastning for kommunale pensjonskasser er -11,1 % (annualisert) per 30.06. Det vil si ca. -5,7 % i første halvår. Tallet er inkludert PKH, Norges Banks Pensjonskasse og noen E-verks kasser. Avkastningstallet uten PKH er anslagsvis minus 6 prosent.

Tall per 31. desember 2022

Avkastningens betydning for egne kostnader

<i>(Millioner kroner)</i>	Premiereserve	Buffer	Årlig meravkastning	Kroner
Osterøy Kommune	484	118	+ 1,1 %	6,6
Osterøy Kommune	Premier til pensjon			53
	Premier til administrasjon			1,4

Kommunenes pensjonssparing setter bærekraft på dagsorden

Vi gjør investeringer

som er mer bærekraftige

Fremtidens næringer

Investeringer i utviklingsland

Investeringer som bygger Norge

Fornybar energi

Vi er en aktiv eier

som påvirker selskaper

Menneske-rettigheter

Rettigheter i krig og konflikt

Arbeidstaker-rettigheter

Miljø- og klima-skadelig virksomhet

Korrupsjon

Andre etiske normer

Vi gjør uttrekk

av produkt og adferd

Pornografi

Pengespill

Kull og oljesand

Våpen

Tobakk

Alkohol

God veiledning og service til medlemmene

- Digital selvbetjening på nett
 - MinSide/Pensjonsveileder
 - Chatbot
 - Alt spesialtilpasset offentlig tjenestepensjon
- Kurs og individuelle pensjonssamtaler for kommende pensjonister
- Høyt kompetent kundesenter

Hvordan sammenligne leverandørene :

Kostnader

Avkastning

Service

Oppsummering

- Som eier av KLP, er dere med i selskapets styrende organer
- Egenkapitalmodellen til KLP er lønnsom
- Premien til pensjon styres av Hovedtariffavtalen
- Prisen til leverandør (kostnader til administrasjon og kapitalforvaltning) gir et uttrykk for kostnadseffektiviteten
- Bufferkapitalens størrelse er svært viktig for å oppnå høyest mulig avkastning (over tid)

alp